Saare Kunksmoor: loodus annab kindlustunde

«Looduse sõnumid teevad meid tugevamaks,» rõhutab Saare Kunksmoorina tuntud taimetark Heler Põld ja soovitab õppida meie ümber olevat taas enda toetuseks tööle panema. Just seepärast jagab temagi lahkelt kõigile huvilistele teadmisi taimedest.

Tekst: **Silja Paavle**
Fotod: **Silja Paavle, Depositphotos**

Meie juured on nii katki, et oleme toetava looduse enda kõrval unustanud,» nendib Heler (48), kes on looduseusku olnud lapsest saati. Metsa sees kasvanuna polnuks tal lihtsalt teist võimalustki. Ta mäletab tänini tollest ajast toredaid seiku. Näiteks seda, kuidas tassis viga saanud linnukesi koju, et veterinaarist ema nende tiibu lahasesse seaks. Või kuidas lippas lapsena Räpina aianduskoolis õppinud vanaonutütre sabas, kui too herbaariumi koostas. «See pole maasikas, see on muulukas,» jagas vanem sugulane igal sammul lahkelt õpetussõnu. Lisaks hetki vanaisaga, kui taat õpetas tirtsu lindude-loomade hääli kuulama. Eriliselt nautis Heler nooruspõlvest ravimtaimede korjamist. Ta tegi seda rõõmuga ja viis kogutu apteeki. See oli omal ajal võimalus ka raha teenida.

Orhideepisiku sai töölt

Vahepeal läks Heler suurde linna. Nagu noored ikka. Ta elas Stockholmis ja tegi hinge sees hoidmiseks mitmesuguseid töid. Aga needki juhatasid teda taimede ligi. Nii kasvatas üks tema klientidest orhideesid, lisaks pidas Põhjamaade suurimat orhideepoodi. Muu hulgas oli ka nende eksootiliste taimede eest hoolitsemine Heleri ülesanne. Üks asi viis teiseni ja nii hakkas naine osalema orhideekoolitustel. Ühel hetkel oli tal endal kodus lausa poolesaja isendi suurune kogugi.

See huvi viis teda Rootsi orhideeklubiga elu kalleimale reisile Lõuna-Ameerikasse inkade ja ketšuate maale. «Indiaani värk huvitas mind nagunii,» sõnab naine, et nii sai mitu põnevat asja ühitatud. Sealkandis on nii, et kui vihmametsi maha võetakse, kogutakse puude küljes kasvanud orhideed kokku ja viiakse kellegi juurde nii-öelda varjupaika. Ja nendest kohtadest saavad huvilised omakorda taimi endale osta. Muidugi ostis Heler ka ja tõi ühe endaga riskides kaasa, taimede sissetoomine seesuguselt on keelatud. Aga kuna sealkandis kasvavad orhideed on üsna pirtsakad, ei jäänud see taimeke lõpuks ikka elama.

Kõik algas seepidest

Stockholmis elades omandas Heler rootsi keele ning nii töötas ta koju tagasi jõudes kolmes Rootsi kõnekeskuses järjest. Iga kord ta sellelt tööpostilt koondati, viimati koroonapandeemia algul. «Mitu ust peab minu nina ees veel kinni minema, et ma oma relvad kapist välja võtaksin? Miks ma oma teadmisi ei kasuta?» küsis naine viimasel korral endalt ning otsustas kõik elu jooksul kogutud teadmised loodusest kasutusele võtta. Seda enam, et naine taipas: see, et ta on nüüd täiskasvanu, ei tähenda seda, et ta peaks elama endale loomuvastast looduskauget elu. See, et ta elab linnas, ei takista teda kuigivõrd loodusega lähedane olemast. See on tähtis, sest loodus annab kindlustunde ja aitab jalad kindlalt maas hoida. «Meie juured on päris katki. Ainult looduse tundmaõppimine aitab

neid tervendada,» usub naine. Ta rõhutab seda korduvalt.

Heler oli tegelikult juba kõnekeskuses töötamise ajal alustanud seepide valmistamist ja teenis nii veidi lisaraha. Need olid menukad, sest seepidesse pandud taimed, esialgu lavendel, meeldisid ostjatele. Pärast viimast koondamist otsustas naine, et hakkab nüüd päriselt oma asja ajama. «Ma olin ju kogu elu tahtnud indiaanlaseks saada. Nüüd avanes mul selleks ometi võimalus!»

Looduslähedane šamanism

Tõsi, indiaanlaseks Heler ei saanud, küll aga sai temast Saare Kunksmoor. See nimi jäi talle juhuslikult külge. Naine korraldas kodusaarel nimelt Metsamoorina tuntud Irje Karjusega laagrit ja ühel neist küsiti talt: «Mis moor sina oled?» Heleri sõbranna kostis seepeale, et «ta on ju see kohalik kiiksuga Kunksmoor». Lause teisenes ning Saare Kunksmoori nimi kinnistus päeva pealt. Ja sobib talle imehästi, sest nagu Aino Perviku Kunksmoor, on Helergi heasüdamlik ning abivalmis ravimtaimi ja nõiakunsti tundev naisterahvas, kes elab keset merd ühel saarel. Vahe on ainult selles, et abipalved ei jõua Helerini merepostiga, vaid e-kirjade või Messengeri kaudu.

Nõiakunsti õpib Heler järjest enam, mitmete teiste kursuste kõrval on ta õppinud näiteks Herbaticumis, samuti osalenud šamanismi algkursusel. Šamanismist on naine taimetarkuste omandamise kõrval sügavalt sisse võetud, sest tegu on looduslähedase spirituaalse praktikaga, mis on sama vana kui inimkond ja seega ka meile kõige loomulikum ja omasem. Nende õpingutega soovib ta jätkata, aga pole veel leidnud endale õiget teejuhti. Kui aeg on käes, tuleb seegi.

Senikaua teeb Heler seda, mida oskab. Ta veab Saare Kunksmooride Kooli ja valmistab herbaatikuna palju muu kõrval huulevõideid, ravikreeme, kuid ka maagilisi seepe. Kõik valmib tema koduses nõiaköögis ja võimalikult kohalikku kraami kasutades, mida Heler korjab ise ümbruskonna niitudelt ja põldudelt. Seejuures valmib tema kätetööna alati limiteeritud kogus toodangut, sest nagu ütleb ta ise: «Masstoodang mind ei kõneta, selles puudub vägi ja energia. Mina loen igale enda valmistatud tootele nõiasõnad peale.»

Iga päev saab midagi õppida

Kõige muu kõrval on Heler ka loodusgiid. Ta juhatab huvilisi läbi Saaremaa looduse ning õpetab neid taimi tundma ja loodust märkama, sest loodusel on meile omajagu sõnumeid. Olgu see siis valminud toote hellitav kaitse või juhuslikult kohatud linnu või looma vahendatud sõnum. «Kui me õpime neid märkama ja tõlgendama, muutume ainult tugevamaks.» Tugevamaks muudab Heleri sõnul meid ka see, kui oskame loodusest endale tuge leida. Sedagi õpetab ta lahkelt kõigile huvilistele, sest «teadmised on meie kõigi omad» ning «oma väe ja käega tehtud asi on kõige parem».

Just seepärast on taimetargal eriti hea meel, et tema kursustele jõuab järjest rohkem neid, kes on ringiga tagasi maale elama kolinud – olgu see siis pärast vanaisa maja

TAIMI TASUB TUNDA: Heler jagab lahkelt teadmisi taimedest kõigile huvilistele, sest ainult nii saame tugevamaks. Tema tegemiste kohta saab infot kodulehelt saarekunksmoor.ee

pärimist või uitmõtte ajel maakodu ostmist – ning kes soovivad taimi tundma õppida. Aga sellel teemal soovitakse end harida ka tüdrukuteõhtutel või kolleegidega korraldatud üritustel. Ja õigusega, sest «taimemaailmast tarkusi omandades muutume ainult võimsamaks.»

Tõsi, kõiki looduse saladusi ei saa selgeks ühe päevaga. Aga iga päev võib midagi õppida, kokku saab teadmiste pagas päris mahukas. Näiteks nimetab Heler, et kui kallistad metsa minnes mändi, puhastab see sind ning võtab sult halvad mõtted ja energia. «Pärast seda on palju kergem olla!» Proovin seda teadlikult mõni päev pärast meie kohtumist ja ... Saare Kunksmooril oli õigus mis õigus.

Loodus teeb õnnelikuks

Heleri kursused eristuvad paljudest teistest ennekõike praktilisuse poolest. See tähendab, et õppe käigus ei vaadata taimi pelgalt piltidelt, vaid minnakse loodusesse, õpitakse neid tundma, korjatakse ja kõneldakse ka, mida nendega edasi teha. Üks võimalus näiteks ongi teha taimedest tossukimpe, mis puhastavad ruumi, esemeid ja iseennast ning aitavad luua soovitut. Nende valmistamise õpetuse leiab ka sellest ajakirjast.

Looduse keskel liikumine ja selle saladuste jagamine on Heleri teinud õnnelikuks. «Inimesed ei julge unistada ja soovida, aga unistada tuleb suurelt – ainult nii on võimalik, et need täituksid,» kinnitab ta enesekindlalt. m

VÄEKAS VÄRK: Heler loeb enda tehtud toodetele alati nõiasõnad peale – nii saavad need võimsamad.

Millised on head puitviirukite ja tossukimpude taimed?

Kõikvõimalikel tseremooniatel ja rituaalides on taimi kasutatud iidsetest aegadest peale, nende kasutamine viirukina aitab luua meeleolu ning toob meieni paremini taime energeetika.

Näiteks toob Heler üle kogu maailma tuntud Palo Santo – püha puu, mida kogutakse vaid siis, kui see on maha langenud. See puu aitab energiaid tervendada ja puhastada. Kuna Palo Santo varud maailmas vähenevad hirmuärataava kiirusega, soovitab Heler selle asemel kasutada meie oma väepuid – kadakat või toomingat. «Kui meie jaoks parim toit peaks olema kasvanud 70 kilomeetri raadiuses meie elupaigast, miks siis tervendavate ja puhastavate asjadega peaks olema teistmoodi?» küsib ta.

Kadaka ja toominga kõrval soovitab Heler kasutada ka salveid, mille mõju on samuti võimas. «Legendides räägiti ikka, et need, kelle aias kasvab aedsalvei, elavad igavesti.» Just seepärast korjasid mungad taime austades aedsalveid paljajalu, sest see tagas neile pikaealisuse.

Aedsalvei on Heleri sõnul ülivõimas taim, mis meelitab ligi tööd ja materiaalset edukust, toob ellu mentaalset selgust, toetab kaotustest ja leinast üle saamist ning aitab menopausi vaevuste vastu.

Kolmas hea taim tossutamiseks on koirohi, mida tuntakse ennekõike Eesti lääneosas. «See on Eesti kõige tugevam nõiataim.» Talvel soovitab Heler tossukimbuna kasutada aga igihaljast jugapuud või hoopis elupuud.

Tegelikult, nagu nendib Saare Kunksmoor, on peaaegu kõigil eeterlikke õlisid sisaldavatel taimedel oma energia ja mõju inimesele. Mõnikord tuleb selleni jõuda alateadvuse kaudu ja end taimi korjates lihtsalt usaldada, mõnikord tegutseda teadlikult taime omadusi arvestades kindla peale välja minnes. Näiteks münt lubab raha ja lõõgastust pärast rasket päeva, kukesaba ajab ära deemonid, salvei toob pühitsust.

Üks on aga kindel: halba seesugune taimedelt toe otsimine küll kellelegi ei tee, pigem vastupidi – mõnus meeleolu ja nauding on tagatud nagunii.

Kuidas teha tossukimpu/puitviirukit?

- Sea meelepärane kogus meelepäraseid taimi pisikeseks kimbuks.
- Jälgi, et kimbu keskel oleks üks tugevam oks, mis annaks kimbule nii-öelda selgroo.
- Võid kimbu teha ühte sorti taimedest, ent omavahel segada ka erinevaid.
- Kui sead viirukikimbuks värskeid taimi, arvesta, et need kuivavad kokku. Kuivade taimedega ole ettevaatlik, need kipuvad pudisema.
- Punu kimbuke kokku looduslikust materjalist paelaga. Kõige parem on linane, põhilised kaitsevärvid on punane, must ja valge.
- Seo esmalt kimbu ülemisse otsa pael kinni ja seejärel põimi seda väikeste vahedega kuni kimbu alumisse otsa. Seal tee paar ringi ja põimi pael uuesti üles välja. Kinnita otsad.
- Kuivata kimpu hästi õhutatud ruumis.
- Põletada võid seda ühekorraga kogu kimbu, ent võid teha seda ka jupikaupa, vahepeal otsast kustutades.
- Puitviirukit saad teha ka nii, kui põimid meelepäraseid õisi näiteks toominga või kadaka pulgakese külge.
- Naudi taimeviiruki tegemisega kaasnevat meditatiivsust ja selle tegemise käigus erituvate eeterlike õlide aroome.

REKLAAM